

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

CENTRUM FÖR ÅLDRADE OCH HÄLSA

ORGANISATORISK KAPABILITET FÖR FÖRDRÖJD PENSIONERING

EWA WIKSTRÖM
LEXLIV

Allt fler äldre i Sverige har lett till behov av ett förlängt arbetsliv och senare pensionering. Vilka förändringar behöver göras hos arbetsgivare och på arbetsplatser för att kunna möta behovet? Det ska forskare från Företagsekonomiska institutionen och Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap vid Göteborgs universitet studera i ett projekt som beviljats anslag från forskningsrådet Forte.

I projektet "Organisatorisk kapabilitet för fördröjd pensionering" är syftet att ta fram ny systematisk kunskap om organisatoriska förutsättningar och sätt att arbeta som främjar respektive hindrar fördröjd pensionering. Dessutom kommer kunskapen att testas och implementeras för att ta reda på vilka organisatoriska förändringar som är nödvändiga.

Forskarna kommer dels att göra en kartläggning av befintliga sätt att arbeta för fördröjd pensionering och dels göra två fördjupade fallstudier, en inom tillverkningsindustrin och en på ett sjukhus. Projektet genomförs inom ett forskningskonsortium, i samverkan mellan forskare och praktiker, inom ramen för det tvärvetenskapliga forskningscentrumet Centrum för åldrande och hälsa - AgeCap.

Bakgrunden till studien är att demografiska förändringar med ökad andel äldre har lett till behov av ett förlängt arbetsliv och fördröjd pensionering. Tre anledningar anges ofta för detta: att garantera ett hållbart pensionssystem, att garantera tillgången till arbetskraft och en effektiv användning av det humankapital som äldre arbetstagare innehar, samt att bidra till äldres välfärd. Dessa mål kräver förändrade praktiker hos arbetsgivare och på arbetsplatser, för att möta och delta i de förändringar som sker på policy och

individnivå. Problemet är att det saknas systematisk kunskap om hur sådana förändringar genomförs inom organisationer.

Huvudsyftet med föreliggande studie är att genom interventioner, riktad primärt mot arbetsorganisatoriska faktorer, öka kunskapsnivån och förståelsen av hur organisatoriska arbetsmiljöförhållanden påverkar enskilda arbetstagares beslut om att förlänga respektive inte förlänga arbetslivet. Det handlar om att adressera denna bristande kunskap genom att studera vilka organisatoriska förutsättningar och praktiker som befördrar och hindrar fördröjd pensionering.

VILKA FÖRÄNDRINGAR BEHÖVER GÖRAS PÅ ARBETSPLATSER FÖR ATT MÖTA BEHOVEN VID SENARE PENSIONERING?

Syftet är samtidigt att testa och implementera kunskap om nödvändiga organisatoriska förändringar. Tidigare har sådana organisatoriska aktiviteter kallats "ålders-medvetet ledarskap" (age management), vilket t.ex. kan handla om anpassning av arbetsmiljö, ledning, arbetsinnehåll, eller förändring av normer kring åldrande och pensionering på arbetsplatsen. Aktiviteter som initieras på arbetsplatser för att fördröja pensionering och möjliggöra ett förlängt arbetsliv är det fenomen som studien kommer att analysera och bidra till genom en kartläggning och två fördjupade fallstudier: inom tillverkningsindustrin och på ett sjukhus. I studien ingår även en processintervention som sker inom ramen för ett forskningskonsortium, i samverkan mellan forskare och praktiker.

Studien ingår i det nya AgeCap-centret för samarbete mellan olika discipliner. Det gemensamma målet för centret är att möjliggöra äldre personers kapabilitet – förmåga att utföra handlingar av värde för att nå ökad livskvalitet och delaktighet i samhället. Det specifika målet för denna studie är att lämna bidrag till kunskapen

HUR PÅVERKAR ORGANISATORISKA ARBETSMILJÖFÖRHÅLLANDEN VÅRT EGET BESLUT ATT FÖRLÄNGA VÅRT ARBETSLIV?

om organisatorisk kapabilitet genom fallstudier och användning av teori om institutionellt arbete. Studien involverar tre frågor: 1. Vill arbetsgivare behålla äldre arbetstagare? 2. Finns det organisatoriska förhållanden på arbetsplatser som gör det möjligt för äldre att fortsätta arbeta? 3. Vill äldre arbetstagare faktiskt arbeta längre?

Studien kommer att genomföras genom ett forskningskonsortium som omfattar sju olika organisationer (1. Akzo Nobel, 2. Göteborgs Stad, 3. Kriminalvården, 4. Kungsbacka kommun, 5. Volvo AB

VILL ARBETSGIVARE BEHÅLLA ÄLDRE ARBETSTAGARE?

ny kunskap om åldersmedvetet ledarskap genom utbyten mellan organisationer och mellan organisationer och forskare. Studien förväntas bidra till kunskap särskilt när det gäller organisatoriska rutiner, processer och normer som möjliggör eller hindrar anställda från att stanna kvar längre i arbete.

MEDVERKANDE FORSKARE

Företagsekonomiska institutionen
Ewa Wikström, Rebecka Arman

Institutionen för sociologi och arbetsvetenskap
Roland Kadefors, Daniel Seldén

KONTAKT

Projektledare Professor Ewa Wikström,
ewa.wikstrom@handels.gu.se, 031 - 786 44 89

och 6. Volvo Car Corp.
7. Skaraborgssjukhus.)
Syftet med konsortiet är att skapa en grund för att dela erfarenheter och utveckla

AGECAP-NYTT

AVHANDLINGAR

Daniel Jaraj. Epidemiology of Normal Pressure Hydrocephalus - Prevalence, Risk Factors, Diagnosis and Prognosis (EPINEP) (Försvrad 10 juni 2016)

DISPUTATIONER

Emmelie Barenfeldt. From knowledge to action towards optimal aging - implementation, exploration and evaluation of the Promoting Aging Migrants' Capabilities program. Datum: 16 december kl. 13.00, Academicum, Medicinargatan 3 - Hörsal Arvid Carlsson.

AGECAP I MEDIA

Länkar till nedanstående mediahändelser finns på vår hemsida www.agecap.gu.se

AGECAP I ALMEDALEN

Se vårt seminarium, lyssna på vår podcast och se när äldremästern Åsa Regner provar en äldresimuleringsdräkt med Age-Cap i Almedalen.

KALCIUMTILLSKOTT OCH RISK FÖR DEMENS

Läs om en studie av Silke Kern och kollegor som visar att kalciumtillskott kan öka risken för demens hos kvinnor.

KONTAKTINFORMATION

ADRESS

Wallinsgatan 6, 431 41 Mölndal

CENTRUMFÖRESTÅNDARE

ingmar.skoog@neuro.gu.se

VETENSKAPLIG KOORDINATOR

pia.gudmundsson@neuro.gu.se
Tel: 031-343 8649

HEMSIDA

www.agecap.gu.se

